

Društvo za reviziju i poresko savjetovanje

Ul. Vase Pelagića br. 24-26
BANJA LUKA - BOSNA I HERCEGOVINA

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2017. GODINU
"AERODROMI REPUBLIKE SRPSKE " AD
BANJA LUKA**

- akcionarima i upravi Društva -

Banja Luka, maj 2018.g.

SADRŽAJ

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3
1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI	15
2. OPŠTI PODACI O DRUŠTVU	16
3. DJELATNOST, ORGANIZACIJA I ORGANI DRUŠTVA	17
4. POVEZANE STRANE.....	18
5. RAČUNOVODSTVO I RAČUNOVODSTVENE POLITIKE.....	19
6. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	27
7. SUDSKI SPOROVI	37
8. NAKNADNI DOGAĐAJI.....	38
9. STALNOST POSLOVANJA.....	38
10. PORESKI RIZICI.....	38

Društvo za reviziju i poresko savjetovanje "ADITON" doo Banja Luka - Ul. V.Pelagića 24/26
Tel./faks.: +387 51 214-670 mobilni +387 65 522-723 ■ www.aditon.rs.ba ■ e-mail: aditon.doo@gmail.com
MBS 1-12461-00 ■ MBR 1954601 ■ JIB kod PU RS 4401613680003 ■ IB kod UIO 401613680003
Upisani i uplaćeni osnovni kapital 5.000 KM ■ Ž-R kod "NLB Banke" B.Luka br. 5620990001398361

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

ORGANU UPRAVLJANJA I SKUPŠTINI AKCIONARA "AERODROMI REPUBLIKE SRPSKE" AD Banja Luka

Uvod

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja AD "AERODROMI REPUBLIKE SRPSKE", Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine, odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o tokovima gotovine i izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja, uključujući i njihovo adekvatno i blagovremeno objavljivanje, odgovorno je rukovodstvo Društva. Ovo podrazumijeva ustrojavanje i vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija u skladu sa važećim zakonima Republike Srpske, uspostavljanje i funkcionisanje internih kontrola relevantnih za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, izbor i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i blagovremeno vršenje procjena imovine i kapitala.

Odgovornost rukovodstva podrazumijeva poštovanje važećih zakonskih propisa, uključujući zakone iz oblasti računovodstva, poreske i druge zakone relevantne za poslovanje Društva.

Rukovodstvo je odgovorno i za poštovanje internih odluka donesenih u skladu sa opštim aktom Društva, što uključuje obezbjeđivanje punog integriteta imovine.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed neregularnosti ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih

procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Kako je navedeno u Napomeni broj 1. – *Nekretnine, postrojenja i oprema*, Društvo je propustilo da kapitalizuje troškove pozajmljivanja nabavljenih sredstava u pripremi po pojedinačnim sredstvima u sticanju ili izgradnji u ukupnom iznosu od 148.629,71 KM, za koji iznos je manje obračunalo vrijednost sredstava u pribavljanju, a povećalo rashode kamata i umanjilo poslovni rezultat Društva.

Naime, MRS 23- Troškovi pozajmljivanja, paragraf 8, nalaže da „entitet treba da kapitalizuje troškove pozajmljivanja koji su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva koje se kvalifikuje kao deo nabavne vrijednosti tog sredstva. Entitet treba da priznaje druge troškove pozajmljivanja kao rashod u periodu u kom su nastali“.

Paragraf 12 nalaže da se „U obimu u kome su novčana sredstva pozajmljena isključivo radi sticanja sredstva koja se kvalifikuju, iznos troškova pozajmljivanja koji se mogu kapitalizovati po osnovu tog sredstva se određuju kao stvarni troškovi pozajmljivanja nastali usljed tog pozajmljivanja, tokom perioda, umanjeni za svaki prihod od investiranja po osnovu privremenih investiranja tih pozajmljivanja“.

Paragraf 20 nalaže „da se obustavi kapitalizacija troškova pozajmljivanja tokom produženih perioda u kojima je prekinut aktivan razvoj sredstva“.

Paragraf 26 nalaže „entitet objelodanjuje:

- a) kapitalizovan iznos troškova pozajmljivanja u toku perioda ; i
- b) stopu kapitalizacije korišćenu za utvrđivanje iznosa troškova pozajmljivanja koja se mogu kapitalizovati“.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte navedene u prethodnom podnaslovu, finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz imovinskog položaja Preduzeća na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultata njegovog poslovanja i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa MRS i MSFI, kao i računovodstvenim propisima Republike Srpske.

Skretanje pažnje

Društvo je tužena strana radi naknade štete po četiri spora ukupne vrijednosti 730.933 KM.

Kako je napomenuto u poglavlju 10 – Stalnost poslovanja, Društvo ostvarenim poslovnim prihodima ne namiruje niti polovinu rashoda poslovanja, a uz subvencije Vlade nakon dužeg perioda, drugu godinu u kontinuitetu iskazalo je

dobitak u poslovanju. Društvo u velikoj mjeri zavisi od dotacija Vlade, a kumulirani gubici iz ranijih godina čine polovinu kapitala i mogu dovesti do ugrožavanja načela stalnosti poslovanja.

Procjena vrijednosti stalne imovine (revalorizacija) se ne vrši u skladu sa periodom koji je sadržan u odredbama paragrafa 34 MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

Ostale informacije

Profesionalna asocijacija Republike Srpske usvojila je prevod izmjena Međunarodnih standarda revizije, te iz razloga vremena njihovog objavljivanja na srpskom jeziku i u vezi toga neophodnih priprema profesije za njihovu punu primjenu, donijela je Odluku broj: 339/17 od 07.11.2017. godine da je primjena izmijenjenih revizorskih standarda obavezujuća za izvještaje koji se odnose na period koji počinje 01.01.2018. godine. Iz ovih razloga mišljenje revizora o finansijskim izvještajima vašeg Društva za 2017. godinu imaju istu strukturu kao što je to bilo i do sada. Izmjene relevantnih međunarodnih revizorskih standarda, saglasno odluci profesionalnog udruženja, biće primjenjeni na finansijske izvještaje za 2018.godinu i nadalje.

Broj: 129/17-14/18

U Banjoj Luci, 10.05.2018.g.

Ovlašćeni revizor

Mr Duško Daničić

"Aerodromi Republike Srpske" ad B.Luka – Izvještaj o izvršenoj reviziji FI za 2017.

Matični broj: 1140167
Šifra djelatnosti: 52.23

Poslovni računi: 555-100-00240689-66
552-002-00019279-37
562-099-00011818-57
572-106-00001017-54

Naziv privrednog društva, zadruga, drugog pravnog lica ili preduzetnika:

AERODROMI RS AQD BANJALUKA

Sjedište: MAHOVLJANI BB
JIB: 4400912460005

Bilans stanja

(Izvještaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2017. godine

- u konvertibilnim markama -

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa prethodne godine (PS)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
	A. STALNA SREDSTVA (002 + 008 + 015 + 021 + 030)	001	19.782.199	8.057.050	11.725.149	7.794.609
01	I - NEMATERIJALNA SREDSTVA (003 do 007)	002	1.824.402	542.400	1.282.002	873.687
010, dio 019	1. Ulaganja u razvoj	003	763.827	353.029	410.798	880
011, dio 019	2. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	004	172.010	172.010	0	
012, dio 019	3. Goodwill	005			0	
014, dio 019	4. Ostala nematerijalna sredstva	006	38.222	17.361	20.861	22.464
015, 016, dio 019	5. Avansi i nematerijalna sredstva u pripremi	007	850.343		850.343	850.343
02	II - NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	17.932.797	7.514.650	10.418.147	6.895.922
020, dio 029	1. Zemljište	009	1.839.045		1.839.045	1.839.045
021, dio 029	2. Građevinski objekti	010	5.605.757	2.290.749	3.315.008	3.476.664
022, dio 029	3. Postrojenja i oprema	011	5.607.740	5.223.901	383.839	222.293
023, dio 029	4. Investicione nekretnine	012			0	
024, dio 029	5. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	013			0	
027, 028, dio 029	6. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	014	4.880.255		4.880.255	1.357.920
03	III - BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (016 do 020)	015	0	0	0	0
030, dio 039	1. Šume	016			0	
031, dio 039	2. Višegodišnji zasadi	017			0	
032, dio 039	3. Osnovno stado	018			0	
033, dio 039	4. Sredstva kulture	019			0	
037, 038, dio 039	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020			0	
04	IV - DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (022 do 029)	021	25.000	0	25.000	25.000
040, dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022	25.000		25.000	25.000
041, dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023			0	
042, dio 049	3. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	024			0	
043, dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025			0	
044, dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026			0	
045, dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027			0	
046, dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospelja	028			0	
048, dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029			0	
050	V - ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030			0	

	B. TEKUĆA SREDSTVA (032 + 039 + 061)	031	4.664.353	317.379	4.346.974	3.304.547
10 do 15	I - ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (033 do 038)	032	129.296	0	129.296	451.513
100 do 109	1. Zalihe materijala	033	55.156		55.156	45.387
110 do 119	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	034			0	
120 do 129	3. Zalihe gotovih proizvoda	035			0	
130 do 139	4. Zalihe robe	036	70.348		70.348	62.143
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	037			0	
150 do 159	6. Dati avansi	038	3.792		3.792	343.983
	II - KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI PLASMANI I GOTOVINA (040 + 047 + 056 + 059 + 060)	039	4.535.057	317.379	4.217.678	2.853.034
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (041 do 046)	040	1.648.805	317.379	1.331.426	1.521.725
200, dio 209	a) Kupci - povezana pravna lica	041	50.537		50.537	51.071
201, 202, 203, dio 209	b) Kupci u zemlji	042	331.489	278.851	52.638	85.830
204, dio 209	v) Kupci iz inostranstva	043	77.250	38.528	38.722	194.175
208, dio 209	g) Sumnjiva i sporna potraživanja	044			0	
210 do 219	d) Potraživanja iz specifičnih poslova	045			0	
220 do 229	đ) Druga kratkoročna potraživanja	046	1.189.529		1.189.529	1.190.649
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (048 do 055)	047	0	0	0	0
230, dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	048			0	
231, dio 239	b) Kratkoročni krediti u zemlji	049			0	
232, dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	050			0	
233, 234, dio 239	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	051			0	
235, dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	052			0	
236, dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	053			0	
237	e) Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju	054			0	
238, dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	055			0	
24	3. Gotovinski ekvivalenti i gotovina (057 + 058)	056	2.834.113	0	2.834.113	1.200.742
240	a) Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti	057			0	
241 do 249	b) Gotovina	058	2.834.113		2.834.113	1.200.742
270 do 279	4. Porez na dodatu vrijednost	059	20.386		20.386	130.567
280 do 289, osim 288	5. Aktivna vremenska razgraničenja	060	31.753		31.753	
288	III - ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	061			0	
	V. POSLOVNA SREDSTVA (001 + 031)	062	24.446.552	8.374.429	16.072.123	11.099.156
29	G. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	063			0	
	D. POSLOVNA AKTIVA (062 + 063)	064	24.446.552	8.374.429	16.072.123	11.099.156
880 do 888	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	065			0	
	E. UKUPNA AKTIVA (064 + 065)	066	24.446.552	8.374.429	16.072.123	11.099.156

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP		Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (PS)
1	2	3		4	5
PASIVA					
	A. KAPITAL (102 - 109 + 110 - 111 + 112 + 116 + 117 - 118 + 119 - 123)	101		5.656.224	5.800.644
30	I - OSNOVNI KAPITAL (103 do 108)	102		10.125.725	10.125.725
300	1. Akcijski kapital	103		10.125.725	10.125.725
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104			
303	3. Zadržni udjeli	105			
304	4. Ulozi	106			
305	5. Državni kapital	107			
309	6. Ostali osnovni kapital	108			
31	II - UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109			
320	III - EMISIONA PREMIJA	110			
321	IV - EMISIONI GUBITAK	111			
dio 32	V - REZERVE (113 do 115)	112		0	0
322	1. Zakonske rezerve	113			
323	2. Statutarne rezerve	114			
329	3. Ostale rezerve	115			
330, 331, 334	VI - REVALORIZACIONE REZERVE	116		821.818	821.818
332	VII - NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	117			
333	VIII - NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	118			
34	IX - NERASPOREĐENI DOBITAK (120 do 122)	119		0	288.621
340 ili 342	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ranijih godina	120			
341 ili 343	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine	121			288.621
344	3. Neto prihod od samostalne djelatnosti	122			
35	X - GUBITAK DO VISINE KAPITALA (124 + 125)	123		5.291.319	5.435.520
350	1. Gubitak ranijih godina	124		5.146.899	5.435.520
351	2. Gubitak tekuće godine	125		144.420	
40	B. REZERVISANJA, ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE I RAZGRANIČENI PRIHODI (127 do 134)	126		0	0
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	127			
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	128			
402	3. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	129			
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturisanja	130			
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	131			
407	6. Odložene poreske obaveze	132			
408	7. Razgraničeni prihodi i primljene donacije	133			
409	8. Ostala dugoročna rezervisanja	134			

	V. OBAVEZE (136 + 144)	135		10.415.899	5.298.512
41	I - DUGOROČNE OBAVEZE (137 do 143)	136		7.964.050	2.433.996
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	137		964.050	964.050
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138			
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	139			
413, 414	4. Dugoročni krediti	140		7.000.000	1.469.946
415, 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	141			
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	142			
419	7. Ostale dugoročne obaveze	143			
42 do 49	II - KRATKOROČNE OBAVEZE (145 + 150 + 156 + 157 + 158 + 159 + 160 + 161 + 162 + 163)	144		2.451.849	2.864.516
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (146 do 149)	145		0	0
420 do 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	146			
424, 425	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospijeva u periodu do godinu dana	147			
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	148			
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	149			
43	2. Obaveze iz poslovanja (151 do 155)	150		137.589	463.864
430	a) Primljeni avansi, depoziti i kaucije	151		48.395	
431	b) Dobavljači - povezana pravna lica	152		2.676	
432, 433, 434	v) Dobavljači u zemlji	153		81.552	206.816
435	g) Dobavljači iz inostranstva	154		4.966	257.048
439	d) Ostale obaveze iz poslovanja	155			
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	156			
450 do 458	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	157		73.592	82.575
460 do 469	5. Druge obaveze	158		14.958	15.331
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	159			697
48, osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	160		5.131	6.475
481	8. Obaveze za porez na dobitak	161			
49, osim 495	9. Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	162		2.220.579	2.295.574
495	10. Odložene poreske obaveze	163			
	G. POSLOVNA PASIVA (101 + 126 + 135)	164		16.072.123	11.099.156
890 do 898	D. VANBILANSNA PASIVA	165			
	Đ. UKUPNA PASIVA (164 + 165)	166		16.072.123	11.099.156

U: Obavezan unos podataka u formi!

Lice sa licencom: Jelka Kalaba

(M.P.)

Datum: Obavezan unos podataka u formi!

Lice ovlašteno za zastupanje: Duško Kovačević

"Aerodromi Republike Srpske" ad B.Luka – Izvještaj o izvršenoj reviziji FI za 2017.

Matični broj: 1140167
 Šifra djelatnosti: 52.23

Poslovni računi: 555-100-00240689-66
552-002-00019279-37
562-099-00011818-57
572-106-00001017-54

Naziv privrednog društva, zadruge, drugog pravnog lica ili preduzetnika:

AERODROMI RS AQD BANJALUKA

Sjedište: MAHOVLJANI BB
 JIB: 4400912460005

Bilans uspjeha

(Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu)
 za period od 01.01. do 31.12.2017. godine

- u konvertibilnim markama -

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
	I - POSLOVNI PRIHODI (202 + 206 + 210 + 211 - 212 + 213 - 214 + 215)	201	2.255.564	2.994.130
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202	381.955	310.696
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203		
601, 602, 603	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	184.461	179.367
604	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	197.494	131.329
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	227.709	670.366
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207		341.853
611, 612, 613	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	30.627	74.219
614	v) Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	209	197.082	254.294
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210		
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	211		
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212		
640, 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	213		
642, 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	214		
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	215	1.645.900	2.013.068
	II - POSLOVNI RASHODI (217 + 218 + 219 + 222 + 223 + 226 + 227 + 228)	216	2.113.652	2.340.919
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodane robe	217	254.113	244.549
510 do 513	2. Troškovi materijala	218	116.380	128.059
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (220 + 221)	219	1.212.807	1.294.499
520 do 523	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	980.504	962.965
524 do 529	b) Ostali lični rashodi	221	232.303	331.534
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	199.023	214.043
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (224 + 225)	223	252.294	250.606
540	a) Troškovi amortizacije	224	252.294	250.606
541	b) Troškovi rezervisanja	225		
55, osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	71.390	137.851
555	7. Troškovi poreza	227	3.858	60.216
556	8. Troškovi doprinosa	228	3.787	11.096
	B. POSLOVNI DOBITAK (201 - 216)	229	141.912	653.211
	V. POSLOVNI GUBITAK (216 - 201)	230	0	0
	G. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI			
66	I - FINANSIJSKI PRIHODI (232 do 237)	231	1.957	1.453
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232		
661	2. Prihodi od kamata	233	1.957	1.453
662	3. Pozitivne kursne razlike	234		
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235		
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236		
669	6. Ostali finansijski prihodi	237		
56	II - FINANSIJSKI RASHODI (239 do 243)	238	210.611	364.344
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239	863	341.853
561	2. Rashodi kamata	240	209.556	20.088
562	3. Negativne kursne razlike	241	192	2.403
563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242		
569	5. Ostali finansijski rashodi	243		
	D. DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (229 + 231 - 238) ili (231 - 238 - 230)	244	0	290.320
	Đ. GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (230 + 238 - 231) ili (238 - 229 - 231)	245	66.742	0

	E. OSTALI PRIHODI I RASHODI			
67	I - OSTALI PRIHODI (247 do 256)	246	3.054	45.759
670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	247		
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248		
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249		
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250		
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i HOV	251		
675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252		
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253		
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254		3.583
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255		
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorištenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256	3.054	42.176
57	II - OSTALI RASHODI (258 do 267)	257	81.166	47.439
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	258		
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259		
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260		
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261		
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i HOV	262		
575	6. Gubici po osnovu prodaje materijala	263		
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264		
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	265		
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266	66.876	
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	14.290	47.439
	Ž. DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (246 - 257)	268	0	0
	Z. GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (257 - 246)	269	78.112	1.680
	I. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE			
68	I - PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)	270	0	0
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava	271		
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272		
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273		
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	274		
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	275		
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276		
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277		
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala (negativni Goodwill)	278		
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279		
58	II - RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (281 do 289)	280	0	0
580	1. Obezvrjeđenje nematerijalnih sredstava	281		
581	2. Obezvrjeđenje nekretnina, postrojenja i opreme	282		
582	3. Obezvrjeđenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283		
583	4. Obezvrjeđenje bioloških sredstava za koja se obračunava amortizacija	284		
584	5. Obezvrjeđenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285		
585	6. Obezvrjeđenje zaliha materijala i robe	286		
586	7. Obezvrjeđenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287		
588	8. Obezvrjeđenje potraživanja primjenom indirektnih metode utvrđivanja otpisa potraživanja	288		
589	9. Obezvrjeđenje ostale imovine	289		
	J. DOBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (270 - 280)	290	0	0
	K. GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (280 - 270)	291	0	0
690, 691	L. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	292	434	
590, 591	LJ. RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	293		19
	M. DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
	1. Dobitak prije oporezivanja (244 + 268 + 290 + 292 - 293 - 245 - 269 - 291)	294	0	288.621
	2. Gubitak prije oporezivanja (245 + 269 + 291 + 293 - 292 - 244 - 268 - 290)	295	144.420	0
	N. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT			
721	1. Poreski rashodi perioda	296		
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	297		
723	3. Odloženi poreski prihodi perioda	298		
	NJ. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA			
	1. Neto dobitak tekuće godine (294 - 295 - 296 - 297 + 298)	299	0	288.621
	2. Neto gubitak tekuće godine (295 - 294 + 296 + 297 - 298)	300	144.420	0
	UKUPNI PRIHODI (201 + 231 + 246 + 270 + 292)	301	2.261.009	3.041.342
	UKUPNI RASHODI (216 + 238 + 257 + 280 + 293)	302	2.405.429	2.752.721
724	O. MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVİ RASPODJELE DOBITKA U TOKU PERIODA	303		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	304		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	305		
	Obična zarada po akciji	306		
	Razrijeđena zarada po akciji	307		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	308	54	55
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	309	54	55

U: Obavezan unos podataka u formi!

Lice sa licencom: Jelka Kalaba

(M.P.)

Datum: Obavezan unos podataka u formi!

Lice ovlašćeno za zastupanje: Duško Kovačević

Matični broj: 1140167
 Šifra djelatnosti: 52.23

Poslovni računi: 555-100-00240689-66
552-002-00019279-37
562-099-00011818-57
572-106-00001017-54

Naziv privrednog društva, zadruge, drugog pravnog lica ili preduzetnika:

AERODROMI RS AQD BANJALUKA

Sjedište: MAHOVLJANI BB
 JIB: 4400912460005

Izvještaj
o ostalim dobicima i gubicima perioda
 za period od 01.01. do 31.12.2017. godine

- u konvertibilnim markama -

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. NETO DOBITAK ILI NETO GUBITAK PERIODA (299 ili 300)	400	-144.420	288.621
	I - DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (402 do 407)	401	0	0
	1. Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	402		
	2. Dobici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	403		
	3. Dobici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	404		
	4. Aktuarski dobici od planova definisanih primanja	405		
	5. Efektivni dio dobitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	406		
	6. Ostali dobici utvrđeni direktno u kapitalu	407		
	II - GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (409 do 413)	408	0	0
	1. Gubici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	409		
	2. Gubici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	410		
	3. Aktuarski gubici od planova definisanih primanja	411		
	4. Efektivni dio gubitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	412		
	5. Ostali gubici utvrđeni direktno u kapitalu	413		
	B. OSTALI DOBICI ILI GUBICI U PERIODU (401 - 408) ili (408 - 401)	414	0	0
	V. POREZ NA DOBITAK KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE I GUBITKE	415		
	G. NETO REZULTAT PO OSNOVU OSTALIH DOBITAKA I GUBITAKA U PERIODU (414 ± 415)	416	0	0
	D. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU			
	I - UKUPAN NETO DOBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (400 ± 416)	417	0	288.621
	II - UKUPAN NETO GUBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (400 ± 416)	418	144.420	0

U: Obavezan unos podataka u formi!

Lice sa licencom: Jelka Kalaba

(M.P.)

Datum: Obavezan unos podataka u formi!

Lice ovlašćeno za zastupanje: Duško Kovačević

"Aerodromi Republike Srpske" ad B.Luka – Izvještaj o izvršenoj reviziji FI za 2017.

Matični broj: 1140167
Šifra djelatnosti: 52.23

Poslovni računi: 555-100-00240689-66
552-002-00019279-37
562-099-00011818-57
572-106-00001017-54

Naziv privrednog društva, zadruge, drugog pravnog lica ili preduzetnika:

AERODROMI RS AQD BANJALUKA

Sjedište: MAHOVLJANI BB

JIB: 4400912460005

Bilans tokova gotovine
(Izvještaj o tokovima gotovine)
za period od 01.01. do 31.12.2017. godine

- u konvertibilnim markama -

Redni broj	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos	
			Teuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
1.	A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
2.	I - PRILIVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI (502 do 504)	501	3.459.751	3.716.262
3.	1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	502	1.138.159	1.906.887
4.	2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	503	1.975.000	1.751.193
5.	3. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	504	346.592	58.182
6.	II - ODLIVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI (506 do 510)	505	7.358.390	4.764.012
7.	1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	506	5.857.779	3.188.527
8.	2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	507	1.213.669	1.440.481
9.	3. Odlivi po osnovu plaćenih kamata	508	209.555	20.087
10.	4. Odlivi po osnovu poreza na dobit	509		
11.	5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	510	77.387	114.917
12.	III - NETO PRILIV GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI (501 - 505)	511	0	0
13.	IV - NETO ODLIV GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI (505 - 501)	512	3.898.639	1.047.750
14.	B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
15.	I - PRILIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA (514 do 519)	513	5.532.010	1.471.399
16.	1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	514		
17.	2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	515		
18.	3. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	516		
19.	4. Prilivi po osnovu kamata	517	1.956	1.453
20.	5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	518		
21.	6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	519	5.530.054	1.469.946
22.	II - ODLIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA (521 do 524)	520	0	0
23.	1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	521		
24.	2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	522		
25.	3. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	523		
26.	4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	524		
27.	III - NETO PRILIV GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA (513 - 520)	525	5.532.010	1.471.399
28.	IV - NETO ODLIV GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA (520 - 513)	526	0	0
29.	V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
30.	I - PRILIV GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA (528 do 531)	527	0	0
31.	1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	528		
32.	2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	529		
33.	3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	530		
34.	4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	531		
35.	II - ODLIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA (533 do 538)	532	0	0
36.	1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	533		
37.	2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	534		
38.	3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	535		
39.	4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	536		
40.	5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	537		
41.	6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	538		
42.	III - NETO PRILIV GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA (527 - 532)	539	0	0
43.	IV - NETO ODLIV GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA (532 - 527)	540	0	0
44.	G. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501 + 513 + 527)	541	8.991.761	5.187.661
45.	D. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (505 + 520 + 532)	542	7.358.390	4.764.012
46.	Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (541 - 542)	543	1.633.371	423.649
47.	E. NETO ODLIV GOTOVINE (542 - 541)	544	0	0
48.	Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	545	1.200.742	777.093
49.	Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	546		
50.	I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	547		
51.	J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (545 + 543 - 544 + 546 - 547)	548	2.834.113	1.200.742

U: Obavezan unos podataka u formi!

Lice sa licencom: Jelka Kalaba

(M.P.)

Datum: Obavezan unos podataka u formi!

Lice ovlašćeno za zastupanje: Duško Kovačević

"Aerodromi Republike Srpske" ad B.Luka – Izvještaj o izvršenoj reviziji FI za 2017.

Matični broj: 1140167
 Šifra djelatnosti: 52.23
 Naziv privrednog društva, zadruge, drugog pravnog lica ili preduzetnika:
AERODROMI RS AQD BANJALUKA
 Sjedište: MAHOVLJANI BB
 JIB: 4400912460005

Poslovni računi: 555-100-00240689-66
 552-002-00019279-37
 562-099-00011818-57
 572-106-00001017-54

Izvještaj o promjenama u kapitalu
 za period koji se završava na dan 31.12.2017. godine

- u konvertibilnim markama -

Redni broj	Vrsta promjene u kapitalu	Dio kapitala koji pripada vlasnicima matičnog privrednog društva							Manjinski interes	UKUPNI KAPITAL
		Oznaka za AOP	Akcijski kapital i udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću	Revalorizacione rezerve (MRS 16, MRS 21 i MRS 38)	Nerealizovani dobitci/ gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve, zaštita gotovinskih tokova)	Akumulisani neraspoređeni dobitak / nepokriveni gubitak	Ukupno		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Stanje na dan 01.01.2016. god.	901	10.407.299	821.818			-5.717.094	5.512.023		5.512.023
2.	Efekti promjena u računovodstvenim politikama	902						0		0
3.	Efekti ispravke grešaka	903						0		0
4.	Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2016. god. (901 ± 902 ± 903)	904	10.407.299	821.818	0	0	-5.717.094	5.512.023	0	5.512.023
5.	Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905						0		0
6.	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906						0		0
7.	Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907						0		0
8.	Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	908	288.621					288.621		288.621
9.	Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909						0		0
10.	Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	910						0		0
11.	Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911						0		0
12.	Stanje na dan 31.12.2016. god. / 01.01.2017. god. (904 ± 905 ± 906 ± 907 ± 908 ± 909 - 910 + 911)	912	10.695.920	821.818	0	0	-5.717.094	5.800.644	0	5.800.644
13.	Efekti promjena u računovodstvenim politikama	913						0		0
14.	Efekti ispravke grešaka	914						0		0
15.	Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2017. god. (912 ± 913 ± 914)	915	10.695.920	821.818	0	0	-5.717.094	5.800.644	0	5.800.644
16.	Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916						0		0
17.	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	917						0		0
18.	Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918						0		0
19.	Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	919	-144.420					-144.420		-144.420
20.	Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	920						0		0
21.	Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	921						0		0
22.	Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922						0		0
23.	Stanje na dan 31.12.2017. god. (915 ± 916 ± 917 ± 918 ± 919 ± 920 - 921 + 922)	923	10.551.500	821.818	0	0	-5.717.094	5.656.224	0	5.656.224

U: Obavezan unos podataka u formi!

Lice sa licencom: Jelka Kalaba

(M.P.)

Datum: Obavezan unos podataka u formi!

Lice ovlašćeno za zastupanje: Duško Kovačević

1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, Društvo ima javnu odgovornost, te je obavezno da vrši reviziju finansijskih izvještaja.

Odgovorna lica za sastavljanje finansijskih izvještaja su:

1. Duško Kovačević, direktor,
2. Jelka Kalaba, sertifikovani računovođa.

Dokumentacija revizije su finansijski izvještaji Društva (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova, izvještaj o promjenama na kapitalu), bruto bilans, popisne liste, odluke organa upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvještaji, zapisnici o kontroli, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, normativna akta, izvod iz registra, drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.

Dokumentaciju i podatke nam je prezentovala Jelka Kalaba, šef računovodstva.

Finansijsko knjigovodstvo odvija se preko programa za obradu podataka koji obuhvata sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena. Knjigovodstvo se vodi u Društvu po načelima urednog knjigovodstva.

Interna kontrola je organizovana kao poseban organizacioni dio i odvija se u skladu sa neophodnim uputstvima i usvojenim procedurama, kao i autokontrolama prema opisima radnih mjesta.

Revizorski tim:

1. Duško Daničić, ovlašćeni revizor
2. Milivoje Đurić, ovlašćeni revizor

Vrijeme trajanja revizije kod klijenta: decembar 2017 – maj 2018

Računovodstvena evidencija bazirana je na sljedećim računovodstvenim propisima:

- Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl.gl.RS 94/15),
- Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MRS i MSFI)
- Pravilniku o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Sl. glasnik Republike Srpske", br. 106/15)
- Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 62/16)
- Pravilniku o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 63/16)

Računovodstvene politike su utvrđene Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

2. OPŠTI PODACI O DRUŠTVU

Privredno društvo je pod nazivom „Aerodrom Banja Luka“ osnovano 1991. godine. Pod nazivom "Aerodromi Republike Srpske" Banja Luka sa p.o. registrovano je kao osnovno državno preduzeće sredinom 1995. godine, a u skladu sa članom 5 Zakona o državnim preduzećima (Sl. glasnik RS br: 3/95, 4/96, 21/96, i 3/97). Rješenjem Osnovnog suda u Banja Luci od 28.11.2003. god. sa registarskim uloškom broj 1-2513-00 dolazi do statusne promjene-svojinske transformacije tako da se preduzeće od državnog preduzeća konstituiše kao akcionarsko društvo, u skladu sa Zakonom o prodaji državnog kapitala (Sl. glasnik RS broj: 24/98) i Zakonom o preduzećima (Sl. glasnik RS broj 24/98), te počinje poslovati pod današnjim nazivom "AERODROMI REPUBLIKE SRPSKE", preduzeće za usluge u vazdušnom saobraćaju, A.D. Banja Luka, Ul. Veselina Masleše broj 28.

Skraćeni naziv Preduzeća je "AERODROMI REPUBLIKE SRPSKE" A.D. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo").

Društvo je bilo registrovano na adresi: Banja Luka Ul. Veselina Masleše broj 28, dok je Rješenjem Suda broj U/I 2040/05 od 19.09.2005. god. promjenjena adresa i upisano novo sjedište u ulici Kralja Petra I Karađorđevića br. 111.

Sjedište uprave u vrijeme ove revizije bilo je u objektu Aerodroma Banja Luka, Mahovljani bb, Laktaši.

Odgovorno lice za period poslovanja koji je bio predmet revizije je:

- Miroslav Janjić dipl.ing.saobraćaja do 23.11.2017.
- Duško Kovačević, dipl.pravnik, od 23.11.2017.
- Vođenje računovodstva povjereno je Jelki Kalaba, certifikovanom računovođi sa licencom broj: CP-0822-18

Preduzeću je od Republičkog zavoda za statistiku dodijeljen matični broj 01140167.

Jedinstveni identifikacioni broj Poreske uprave Republike Srpske je 4400912460005. Isti broj je pri upisu u Registar carinskih obveznika, dok je ID broj kod Uprave za indirektno oporezivanje 400912460005.

Finansijsko poslovanje Društvo obavlja preko šest žiro-računa koji su otvoreni kod isto toliko poslovnih banaka i to:

1. Ž-R broj: 5620990001181857 kod "NLB Banke" AD B.Luka
2. Ž-R broj: 1610450009890060 kod "Raiffeisen bank" AD B.Luka ,
3. Ž-R broj: 55200020001927937 kod "Hypo Alpe Adria bank" AD B.Luka
4. Ž-R broj: 5721060000101754 kod "MF banka" AD B.Luka
5. Ž-R broj: 5551000024068966 kod „Nove banke“ AD B.Luka

Devizni računi za više valuta otvoreni su u „NLB Banci“, „MF banka“ i „Novoj banci“.

3. DJELATNOST, ORGANIZACIJA I ORGANI DRUŠTVA

Prema rješenju Osnovnog suda u Banja Luci, Društvo je registrovano, između ostalih, za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- usluge u vazdušnom saobraćaju,
- vazdušni saobraćaj,
- prateće i pomoćne aktivnosti u saobraćaju,
- pretovar tereta i skladištenje,
- ugostiteljske usluge i katering,
- trgovina na veliko i malo,
- usluge u drumskom saobraćaju i dr.

Izvršenom privatizacijom i Rješenjem suda broj U/I 3058/03 od 28.11.2003.god. preduzeće je organizovano kao akcionarsko društvo sa sledećom vlasničkom strukturom:

	OSNIVAČI	% učešća u osnovnom kapitalu kod osnivanja AD	Broj akcija-nominalna vrijednost
1	2	3	4
1	Državni kapital	65	978.900
2	Vaučer ponuda	20	300.966
3	Penzioni fond	10	150.573
4	Fond za restituciju	5	75.286
5	Ukupno	100	1.505.725

Skupština akcionara Preduzeća je na sjednici održanoj 20.11.2007. godine donijela odluku o drugoj emisiji akcija javnom ponudom u ukupnom obimu od 8.570.000 KM, podijeljeno na 8.570.000 akcija, klase „A“, nominalne vrijednosti 1,00 KM.

Akcije su obične i glase na ime.

Dana 17.10.2008. godine Rješenjem broj 03-1207/08 Banjalučka berza je obavjestila Društvo o povećanju broja akcija.

Poslije provedene druge emisije osnovni kapital Preduzeća iznosi 10.075.725 KM koji je podjeljen na isto toliko akcija nominalne vrijednosti 1,00 KM.

U toku 2016. godine upisan je kapital po osnovu pripajanja Aerodroma Trebinje u iznosu 50.000 KM, tako da ukupan kapital sa 31.12.2016. godine iznosi 10.125.725 KM.

Svaka akcija daje pravo na jedan glas.

Vlasnici akcija, u zavisnosti od procenta vlasništva akcija, imaju pravo na učešće u upravljanju Društvom, pravo na učešće u dobiti, kao i druga prava u skladu sa Zakonom i Statutom.

Na dan 31.12.2017. godine bilo je 661 akcionar, dok je struktura vlasništva nad akcijama društva na dan bilansiranja bila sljedeća:

Naziv	% učešća
Akcijski fond RS, ad Banja Luka	65,0
PREF ad Banja Luka	10,0
ZMIF preoblikovan u Kristal invest fond, ad Banja Luka	9,2
Fond za restituciju RS, ad Banja Luka	5,0
Polara invest fond, ad Banja Luka	4,0
Raiffeizen bank, d.d. BiH-kastodi	1,3
ZAIF preoblikovan u BLB-profit, ad Banja Luka	1,3
Ostalih 654 akcionara	4,2
	100

Usvajanjem Statuta od strane Skupštine Preduzeća dana 30.12.2004. godine izvršeno je usklađivanje organizacije i načina upravljanja Društvom sa odredbama Zakona o preduzećima. U skladu s tim, kao organi Preduzeća navedeni su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Pored ovih organa, ustanovljeni su i sledeći organi: Odbor za reviziju i Odjeljenje interne revizije.

Društvo je krajem 2017. godine zapošljavalo 54 radnika.

Računovodstvene poslove obavlja jedno zaposleno lice sa važećom licencom sertifikovanog računovođe, dok dio finansijsko-računovodstvenih poslova, vezano za blagajnu, obavlja drugo lice.

Društvo je izabralo Obor za reviziju jer zapošljava preko 50 radnika, i imenovalo Direktora Odjeljenja interne revizije.

4. POVEZANE STRANE

Odredbama Zakona o javnim preduzećima određeno je da se sukob interesa javlja kada lični, odnosno profesionalni interes povezanog lica onemogućava, može onemogućavati ili se čini da materijalno onemogućava interes ili poslovanje preduzeća ili sposobnost povezanog lica da ispunjava svoje obaveze i odgovornosti.

Povezanim licima se smatraju:

- članovi uže porodice povezanih lica do trećeg stepena krvnog srodstva ili tazbine, odnosno osobe koje žive u istom domaćinstvu sa povezanim licima;
- pravna lica koja raspolažu glasačkim pravima u preduzeću;
- pravna lica u kojima preduzeće ima udio od najmanje 5% od ukupnog zbira glasačkih prava;

- pravna lica u kojima sa najmanje 5% zbira glasačkih prava raspolaže povezano lice;
- pravna lica u kojima je povezano lice ili članovi uže porodice član nadzornog odbora ili uprave.

Javnim preduzećima prilikom poslovanja nije dozvoljeno da povezanim licima ili licima u vezi sa njima nude povoljnije uslove od onih koje nude drugim licima koja nisu povezana sa preduzećem.

Rukovodstvo je odgovorno za identifikovanje i objelodanjivanje povezanih subjekata i poslovnih događaja s tim subjektima. Ta odgovornost odnosi se na obavezu rukovodstva da primjenjuje odgovarajući računovodstveni sistem i sistem interne kontrole radi obezbjeđenja odgovarajućeg identifikovanja poslovnih događaja s povezanim subjektima u računovodstvenim evidencijama i njihovog objelodanjivanja u finansijskim izvještajima. U skladu s tim, objelodanjeno je da Društvo nije imalo odnosa s licima koja se prema Zakonu smatraju povezani.

5. RAČUNOVODSTVO I RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Društvo je usvojilo računovodstvene politike kroz prihvaćena interna opšta akta i praksu koja se provodi od strane lica zaduženog za vođenje propisanih evidencija. Poseban Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama donesen je i usvojen 27.03.2006. god. od strane Nadzornog odbora Odlukom broj 116-5/06. To uključuje poštovanje zakona i drugih propisa koji uređuju računovodstvo, javne prihode, poslovanje privrednih subjekata.

Osnovi za sastavljanje i prezentaciju

Finansijski izvještaji Društva za period 01.01.2017.-31.12.2017. godinu su sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske.

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva. Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti.

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", broj 106/15), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", broj 49/15), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik RS", broj 63/16).

Iznosi u finansijskim izvještajima u prilogu su izraženi u Konvertibilnim markama (KM). Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Društvo je prilikom sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine za period 01.01.2017.-31.12.2017. godinu koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su u primjeni počevši od 1. januara 2009. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Naime, na osnovu odredbi važećeg Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15) sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju MRS, odnosno MSFI, kao i Međunarodne standarde revizije (MSRev), Kodeks etike za profesionalne računovođe, kao i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa.

Računovodstvena načela

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sljedećih načela:

- *Načelo stalnosti poslovanja*, iz koga proizilazi da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju omogućavaju poslovanje u neograničenom roku.
- *Načelo dosljednosti*, koje podrazumijeva da se način procjenjivanja bilansnih pozicija ne mijenja u dužem vremenskom periodu, a ako do promjene ipak dođe, efekat promjene se kvantifikuje i prezentuje u skladu sa MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.
- *Načelo opreznosti*, u skladu s kojim se imovina Društva vrednuje po principu niže vrijednosti, a obaveze po principu više vrijednosti, osim ako se relevantnim MSFI-a ne zahtijeva drugačije. Ovo načelo podrazumijeva primjenu:
 - *principa realizacije*, prema kome se u bilans uspjeha mogu uključiti samo realizovani dobici,
 - *principa impariteta*, (nejednake vrijednosti), kojim se zahtijeva bilansiranje imovine po najnižoj, a obaveza po najvišoj vrijednosti, što ima za posljedicu odmjeravanje rashoda na više, a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir svih obezvrijeđenja i rezervisanja.
- *Načelo uzročnosti*, prema kome se u obzir uzimaju svi prihodi i rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenat plaćanja po osnovu rashoda.
- *Načelo pojedinačnog procjenjivanja*, pri čemu eventualna grupna procjenjivanja proističu iz pojedinačnog procjenjivanja.
- *Načelo identiteta bilansa*, po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu

godinu. Eventualna odstupanja od ovog načela prilikom formiranja početnog stanja mogu biti zasnovana samo na sugestijama i preporukama datim u revizorskom izvještaju za prethodni obračunski period.

Procjenjivanje sredstava (aktive)

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje mogu imati uticaj na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza kao i objelodanivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda koji se odnose na izvještajni period. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva su odrediva nemonetarna sredstva bez fizičkog sadržaja koja služe za proizvodnju, isporuku roba i usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili se koriste u administrativne svrhe.

Nematerijalna sredstva se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tih sredstava priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost sredstava pouzdano mjerljiva, a obuhvataju: ulaganja u razvoj, koncesije, patente, licence i ostala prava, kao i kupovinom stečeni goodwill.

Nematerijalna sredstva se početno mjere po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Rashodi kamata nastali tokom perioda pribavljanja nematerijalnih sredstava se ne kapitaliziraju (ne priznaju).

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine

U momentu nabavke ova imovina se vrednuje po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost obuhvata sve troškove koji se mogu direktno povezati sa dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti, nekretnine (izuzev zemljišta), postrojenja, oprema i investicione nekretnine, vrednuju se po sadašnjoj vrijednosti koju čini nabavna vrijednost umanjena za iznos akumulirane amortizacije i sve akumulirane gubitke nastale po osnovu umanjenja vrijednosti navedene imovine (obezvređenje, oštećenje, otpis ili prodaja). Zemljište se ne amortizuje zbog pretpostavke da ima neograničen vijek trajanja.

Sadašnja vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžavaju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se

procjena nekretnina, postrojenja i opreme ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene povećavaju revalorizacionu rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacionu rezervu, a ako su pozitivni efekti manji od negativnih efekata procjene, negativni efekat se knjiži na teret rashoda u bilansu uspjeha.

Investicione nekretnine nakon početnog priznavanja se procjenjuju po fer vrijednosti. Dobitak ili gubitak nastao usljed promjene fer vrijednosti investicione nekretnine uključuje se u rezultat perioda u kome je nastao.

Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za sve eventualne priznate gubitke od umanjenja vrijednosti. Sa obračunom amortizacije ove imovine se počinje u trenutku kada je ova imovina spremna za upotrebu.

Prihodi i rashodi nastali otuđenjem nekretnina, postrojenja i opreme utvrđuju se poredeći prilive ostvarene prodajom sa knjigovodstvenom vrijednošću ove imovine i iskazuju se kao ostali prihodi i rashodi (dobici i gubici po osnovu prodaje ove imovine) u bilansu uspjeha.

Ispravka vrijednosti / amortizacija

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući zemljište i šume, je nabavna odnosno revalorizovana nabavna vrijednost.

Metod obračuna amortizacije je linearni tj. proporcionalni (MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 62).

Prilikom obračuna amortizacije Društvo je koristilo amortizacione stope propisane odredbama Zakona o porezu na dobit.

Finasijski plasmani i potraživanja

Finasijski plasmani sastoje se od učešća u kapitalu ostalih pravnih lica, kao i dugoročnih kredita odobrenih povezanim i drugim pravnim licima.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica procjenjuje se po nominalnoj vrijednosti ili tržišnoj vrijednosti, ako je ona niža.

Učešće u kapitalu otpisuje se srazmjerno gubitku, a povećava srazmjerno povećanju osnovnog kapitala iz raspodjele neto dobitka i jedno i drugo na osnovu izvještaja pravnog lica kod koga je uloženi kapital o pokriću gubitka, odnosno o povećanju osnovnog kapitala iz raspodjele neto dobitka.

Kredit se procjenjuje po nominalnoj vrijednosti. Kredit se direktno otpisuje za iznos dokumentovane nenaplativosti, a indirektno po odluci rukovodstva u slučaju neizvršenja naplate o roku dospeljeća.

Hartije od vrijednosti, otkupljene sopstvene akcije i udjeli procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti ili tržišnoj vrijednosti ako je ona niža.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za indirektni otpis (ispravku), po odluci rukovodstva, vjerovatno

nenaplativih potraživanja, odnosno za direktni otpis ako je nenaplativost potraživanja dokumentovana.

Ispravka vrijednosti potraživanja vrši se na teret rashoda, u bilansu uspjeha.

Finansijski plasmani i potraživanja u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa.

Društvo opštim aktom uređuje indirektno otpisivanje plasmana i potraživanja. Osnovni kriterijum indirektnog otpisa potraživanja je starost potraživanja. Naime, Društvo vrši ispravku svih potraživanja koja nisu naplaćena u roku od godinu dana.

Zastarjela potraživanja direktno se otpisuju na teret rashoda.

Porez na dodatu vrijednost (PDV) obračunat od strane dobavljača i po osnovu uvoza (ulazni PDV) iskazuje se u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost kupcima.

Zalihe

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, inventara sa jednokratnim otpisom i robe procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke. Obračun izlaza zaliha materijala, rezervnih dijelova i robe vrši se po prosječnoj nabavnoj cijeni. Alat i inventar se otpisuje 100% prilikom izdavanja u upotrebu.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda procjenjuju se po cijeni koštanja, ili neto prodajnoj cijeni ako je ona niža. Cijena koštanja obuhvata troškove proizvodnje i srazmjerni dio opštih troškova proizvodnje, pri čemu se iz ovih troškova isključuju troškovi neiskorištenja kapaciteta i troškovi uprave i prodaje.

Neto prodajna cijena je prodajna cijena na dan procjene umanjena za dažbine, troškove prodaje, kao i za troškove dovršavanja proizvoda u slučaju nedovršene proizvodnje. Neto prodajna cijena utvrđuje se ovako: vladajuća prodajna cijena na dan bilansa x (troškovi perioda/prihod od prodaje).

U slučaju smanjenja upotrebne vrijednosti zaliha vrši se otpis zaliha na teret rashoda za iznos stvarno nastalog i dokumentovanog smanjenja njihove vrijednosti.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Hartije od vrijednosti koje se neposredno mogu unovčiti i plemeniti metali smatraju se gotovinskim ekvivalentima. Hartije od vrijednosti procjenjuju se po

nabavnoj vrijednosti, a plemeniti metali po vrijednosti izvedenoj iz cijena plemenitih metala na svjetskom tržištu.

Hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa.

Aktivna vremenska razgraničenja, obuhvataju unaprijed plaćene odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturirani a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

Procjenjivanje pasive

Kapital obuhvata: osnovni kapital, emisionu premiju, rezervni kapital (zakonske i statutarne rezerve), revalorizacione rezerve i neraspoređeni neto dobitak ranijih ili tekuće godine.

Emisioni gubitak, te gubitak iz ranijih godina i tekuće godine je ispravka vrijednosti kapitala.

Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili prodaje.

Dugoročna rezervisanja, predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove u garantnom roku po osnovu prodatih učinaka za koje je obračunat prihod u punom iznosu,
- rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava,
- rezervisanja za zadržane kaucije i depozite,
- rezervisanja za troškove restrukturiranja,
- rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih i
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

Obaveze

Dugoročne i kratkoročne obaveze proistekle iz finansijskih i poslovnih transakcija procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti. Obaveze u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa.

Zastarjele obaveze ukidaju se u korist prihoda.

Obaveze prema zaposlenima

Obaveze prema zaposlenima se procjenjuju (obračunavaju) u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu ovu oblast (Zakon o radu, Zakon o porezu na dohodak, Zakon o doprinosima i dr.), te u skladu sa Opštim i Granskim kolektivnim ugovorima, Pravilnikom o radu i Ugovorom o radu. Ove obaveze se odnose na:

- bruto plate,
- bruto naknade plata,
- ostale obaveze (topli obrok, regres za godišnji odmor, naknada za prevoz, otpremnina za odlazak u penziju, jubilarne i druge nagrade i sl.).

Prema domaćim propisima poslodavac je obavezan da prilikom obračuna bruto plate i drugih naknada izvrši i obračun poreza i doprinosa na plate i druge naknade koje isplaćuje zaposlenima i da ih, u ime zaposlenih, uplati odgovarajućim državnim fondovima. Obračun poreza i doprinosa na plate poslodavac vrši po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Porez i doprinosi se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Odredbama MRS 19 „Naknade zaposlenima“, zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine i jubilarne nagrade.

Obaveze za poreze i doprinose

a) Porez na dobit

Porez na dobit obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit (»Službeni glasnik RS«, broj 94/15 i 1/17), koji je usvojen 29. oktobra 2016. godine, a primjenjuje se od 01. januara 2017. godine. Poreska osnovica utvrđuje se poreskim bilansom i poreskom prijavom, a poreska stopa je 10%. Prema navedenom Zakonu, oporeziva dobit prikazana u poreskom bilansu je razlika između oporezivih prihoda i rashoda koji se odbijaju za tu poresku godinu, korigovana za prihode koji se ne uključuju u poresku osnovicu, kao i za rashode koji se ne priznaju.

Kao i prethodnim, tako je i ovim Zakonom o porezu na dobit regulisano da se poreski gubitak iz tekuće godine, izračunat kao negativna razlika između prihoda i rashoda u postupku utvrđivanja poreske osnovice, prenosi i nadoknađuje umanjivanjem poreske osnovice u narednih pet godina.

b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi se evidentiraju u okviru ostalih poslovnih rashoda.

c) Porez na dodatnu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatnu vrijednost ('Službeni list BiH', broj 9/05 i 35/05.) uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatnu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine, počevši od 1. januara 2006. godine, čime je zamijenjen dotadašnji sistem oporezivanja putem poreza na promet proizvoda i usluga.

Obaveze po osnovu poreza na dodatnu vrijednost obračunatog kupcima iskazuju se u iznosu koji nije kompenziran sa porezom na dodatnu vrijednost obračunatim od strane dobavljača i po osnovu uvoza i koji nije plaćen državi.

Pasivna vremenska razgraničenja obuhvataju:

- unaprijed obračunate troškove,
- obračunate prihode budućeg perioda,
- odložene prihode po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika,
- razgraničeni troškovi nabavke,
- donacije.

Donacije primljene za povećanje prihoda unose se u prihode do visine rashoda, a donacije primljene za nabavljene stvari unose se u prihode u visini troškova nastalih po osnovu utroška ili amortizacije primljenih stvari iz donacija.

Srednji kurs valuta

Srednji kurs važnijih stranih valuta je:

	31.12.2016.	31.12.2017.	Indeks
1 EUR	1,955830	1,955830	100
1 USD	1,733277	1,855450	107
1 CHF	1,791217	1,821240	102

6. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U nastavku se prikazuju napomene uz objavljene finansijske izvještaje sačinjene za poslovu 2017. godinu:

6.1 Napomene uz Bilans stanja

NAPOMENA broj: 1- Nekretnine, postrojenja i oprema

Poziciju nekretnina, postrojenja i opreme čine pozicije zemljišta, građevinskih objekata, opreme, alata i inventara.

Pregled stanja i promjena na nekretninama, postrojenjima i opremi u 2017. godini:

	zemljište	građevinski objekti	postrojenja i oprema	avansi i sredstva u pripremi	UKUPNO
Nabavna vrijednost					
Stanje na početku godine	1.839.045	5.626.750	5.552.492	1.701.363	14719.650
<i>Povećanja:</i>					
Nabavke	-	-	222.185	3.186.892	3.409.077
Procjena					
<i>Smanjenja:</i>					
Prodaja, rashod, aktiviranje i dr.	-	-20.993	-166.937	0	-187.930
Procjena					
Stanje na kraju godine	1.839.045	5.605.757	5.607.740	4.880.255	17932.797
Ispravka vrijednosti:					
Stanje na početku godine	0	2.150.086	5.330.199	-	7.480.285
<i>Povećanja:</i>					
Amortizacija	-	159.575	57.034	-	216.609
Procjena					
<i>Smanjenja:</i>					
Prodaja, rashod i dr.	-	-18.912	-163.332	-	-182.244
Procjena					
Stanje na kraju godine	0	2.290.749	5.223.901	-	7.514.650
neto vrijednost 31.12.2016.god.	1.839.045	3.476.664	222.293	1.701.363	7.239.365
neto vrijednost 31.12.2017.god.	1.839.045	3.315.008	383.839	4.880.255	10418.147

Na poziciji osnovnih sredstva u pripremi nalazi se iznos od 4.880.255 KM. Od ovog iznosa na građevinske objekte u pripremi je utrošeno do sada 2.850.594 KM, a sredstva u iznosu 138.011 KM su uložena u izgradnju terminala za pretovar specifične robe, koji nije završen, opremanje piste sa adekvatnim osvjetljenjem i ostalim radovima na poletno-sletnoj stazi u iznosu 2.011.676 KM, te ulaganja u tehnički objekat u iznosu od 38.973 KM i aerodromsku zgradu 661.934 KM. Na osnovu Rješenja Republičke uprave za inspekcijske poslove od 16.08.2017. godine radovi na terminalu za pretovar robe su obustavljeni. Od opreme u pribavljanju nabavljena je mašina za utovar tereta-haj loder u iznosu 861.074 KM i rendgensko-metaldetektorska vrata u vrijednosti 470.587 KM koja oprema do kraja poslovne godine nije stavljena u funkciju. Ostatak sredstava u iznosu 698.000 KM se odnosi na avanse za nabavku vatrogasnog vozila.

Društvu je odobren zajam od Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d Banjaluka kojim upravlja Investiciono razvojna banka Republike Srpske a.d. Banjaluka.

Na stavci zemljišta nije bilo promjena u odnosu na prethodnu godinu.

U 2017. godini nije bilo povećanja nabavne vrijednosti građevinskih objekata, a neto vrijednost je smanjena za iznos od 159.575 KM što je iznos obračunate amortizacije i otpisa i isknjižavanja automatskih kliznih vrata i vrata na šalteru sadašnje vrijednosti 2.081 KM, po Odluci.

Nabavka opreme u godini za koju se vrši revizija iznosila je 222.185 KM. Od nabavljene opreme veće pojedinačne vrijednosti imaju agregat, elektronski viljuškar, električni slagač paleta i druga oprema manje vrijednosti. U posmatranoj godini na osnovu Odluke, otpisana je oprema u vrijednosti 166.937 KM sa ispravkom vrijednosti 163.332 KM. Smanjenje vrijednosti opreme po osnovu obračunate amortizacije u 2017. godini je iznosilo 57.034 KM.

Priznavanje nabavne vrijednosti opreme i inventara vrši se na osnovu ugovora odnosno računa dobavljača o nabavci, dok se u nabavnu vrijednost uključuju i troškovi instalisanja, registracije i drugi izdaci koji su neophodni da se sredstvo dovede u funkcionalno stanje.

Nabavna vrijednost osnovnog sredstva, saglasno važećem Računovodstvenom standardu 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, utvrđuje se prema fakturi dobavljača uvećanoj za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja u stanje funkcionalne ispravnosti za nesmetano korišćenje.

Korisni vijek upotrebe osnovnog sredstva, prema usvojenim računovodstvenim politikama, utvrđen je uz uvažavanje ovih faktora:

- Očekivani intenzitet korišćenja sredstva;
- Tehnološki parametri, i
- Druga ograničenja korištenja sredstava.

Za korisni vijek upotrebe pojedinačno nabavljenih osnovnih sredstava primjenjuje se vijek upotrebe za slična sredstva koja se nalaze u eksploataciji, a ako ne postoje takva sredstva upotrebni vijek utvrđuje se na nivou Preduzeća. Korisni upotrebni vijek osnovnog sredstva će se u određenim vremenskim

razmacima preispitati u zavisnosti od eksploatacije i tehnološke zastarjelosti i sl. Na ovaj način se može povećati ili smanjiti upotrební vijek osnovnog sredstva.

Na osnovu ovako utvrđenog korisnog vijeka trajanja svakog pojedinog sredstva izvršeno je i izračunavanje stope godišnjeg otpisa.

NAPOMENA broj: 2 - Ostala nematerijalna sredstva

Sa stanovišta procjenjivanja imovine nematerijalna ulaganja obuhvataju ulaganja u razvoj, koncesije, patente, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu, kao i kupovinom stečeni goodwill, a procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti.

Ostala nematerijalna ulaganja čine izdaci za projektnu dokumentaciju po sadašnjoj vrijednosti od 98 KM, pravo na korištenje softverske implementacije bez sadašnje vrijednosti, naknade za priključenje na komunalnu infrastrukturu 19.861 KM, pravo na licencu u iznosu 1.000 KM, izrada Master plana-studija ekonomske, društvene i ekološke opravdanosti s idejnim rješenjem za Aerodrom Banjaluka u iznosu 410.700 KM, te ostala nematerijalna ulaganja u najvećem iznosu od 850.343 KM, što ukupno iznosi 1.282.002 KM.

NAPOMENA broj: 3 – Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica

Društvo je osnovalo povezano pravno lice ARS TOURS Banjaluka kao stopostotni vlasnik sa 25.000 KM kapitala. Osnivanje je upisano u sudski registar Okružnog privrednog suda u Banjaluci dana 15.06.2017. godine pod brojem: 057-0-Reg-16-001202.

NAPOMENA broj: 4 – Zalihe

Poziciju zaliha čine zalihe materijala i zalihe robe

	2017	2016
Materijal	55.156	45.387
Roba	70.348	62.143
Avansi	3.792	540
Ukupno	129.296	108.070

Zalihe materijala, kao dio obrtné imovinu čine iznos od 55.156 KM, a koji se odnosi na zalihe goriva i maziva, te zalihe lož ulja, sredstva za odleđivanje, ostalih maziva, pjenila za vatrogasna vozila, zalihe rezervnih dijelova i materijala i ostalih materijala. Takođe, na ovim pozicijama se vode i zalihe inventara u

upotrebi i radne odjeće u upotrebi čija je vrijednost u potpunosti ispravljena, a na prijedlog komisije i odlukom NO ova sredstva su isknjižena.

U 2017. god. nije bilo velikih nabavki na pozicijama materijala. Ukupne nabavke iznosile su 46.430 KM, a utrošci/prodaja su evidentirani u visini od 36.661 KM, što je dovelo do povećanja zaliha za iznos od 9.769 KM.

Na pozicijama zaliha robe vodi se: roba u bifeu, zalihe goriva u prometu na malo, roba u kiosku, roba-tečnost za odležavanje. Od ukupnog prometa trgovačkom robom koji je iznosio 384.571 KM, najveći dio odnosi se na gorivo koga je prometovano u vrijednosti od 324.150 KM, računato po prodajnim cijenama.

Na poziciji avansa iskazana je vrijednost u iznosu 3.792 KM.

NAPOMENA broj: 5 - Potraživanja od prodaje i druga potraživanja

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja čine:

OPIS	2017	2016
1	2	3
Kupci povezana pravna lica	50.537	51.071
Potraživanja od kupaca u zemlji	52.637	85.830
Potraživanja od kupaca u inostr.	38.722	194.175
Potraživanja od radnika	4.569	4.187
Ostala potraživanja	1.237.100	1.317.029
UKUPNO:	1.383.565	1.652.292

Saldo potraživanja na kontima grupe 20, 21, 22 , 23 , 27 i 28 čine potraživanja od kupaca domaćih i stranih, potraživanja od radnika, te ostalih potraživanja, kako je i navedeno u tabeli.

U skladu sa MRS priznavanje potraživanja od kupaca vrši se na osnovu dokumenta o izvršenoj prodaji ili usluzi, bilo preko izdatih računa za bezgotovinsko plaćanje ili o prodaji izvršenoj za gotovinu.

Izvod otvorenih stavki poslat je svim domaćim kupcima od kojih je većina potvrdila saldo. Usaglašavanje salda sa ino kupcima nije vršeno.

Najveći dug pojedinačno od domaćih kupaca sa 31.12.2017. godine je BH Airlines Sarajevo sa iznosom od 250.502,64 KM, te Ars toursa, kao povezanog pravnog lica, u iznosu 50.537 KM, a od ino kupaca Air Srbija u iznosu 24.634,29 KM. Iznos potraživanja od BH Airlines Sarajevo je u potpunosti ispravljeno u 2016 godini.

U toku 2017. godine Društvo je izvršilo ispravku vrijednosti potraživanja od kupaca iz RS na teret rashoda tekuće godine u iznosu 28.349 KM, te od INO kupaca u iznosu 38.528 KM, što ukupno iznosi 66.877 KM. Društvo je izvršilo ispravku potraživanja kupaca, jer postoji velika vjeravotnoća da potraživanja neće biti naplaćena.

Na poziciji ostala potraživanja iskazana je vrijednost od 1.237.100 KM i najvećim dijelom se odnosi na potraživanja od države po osnovu redovnog granta (1.153.259 KM), koji je naplaćen do dana bilansa, potraživanja po osnovu bolovanja od fonda (31.701 KM), potraživanja po osnovu PDV-a (20.386 KM), AVR (31.753 KM), te druga potraživanja.

NAPOMENA broj: 6 - Gotovina i ekvivalenti gotovine

Gotovinu i ekvivalente gotovine čine novčana sredstva na poslovnim računima kod banaka i sredstva u blagajni i ukupno iznose 2.834.113 KM.

NAPOMENA broj: 7 - Kapital

Na kontu 300 – Akcijski kapital evidentirana je vrijednost ukupnog kapitala koji čine obične akcije - ukupno 10.125.725 po nominalnoj vrijednosti 1,00 KM po akciji, što je u skladu sa smjernicama o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za preduzeća i zadruge, kojim je predviđeno da se na ovom računu evidentira akcijski kapital.

U toku 2015. godine upisan je kapital po osnovu pripajanja Aerodroma Trebinje u iznosu 50.000 KM.

U 2017. godini, na osnovu Odluke skupštine akcionara od 25.08.2017. godine, Društvo je izvršilo raspodjelu dobiti iz 2016. godine u iznosu 288.621 KM i istu usmjerilo za pokriće gubitaka iz ranijih godina.

Struktura akcijskog kapitala na kraju 2017. godine je:

Red. br.	Naziv	Iznos / broj akcija	Procenat
1.	Akcijski fond RS, ad Banja Luka	6.550.417	64,691
2.	PREF ad Banja Luka	1.007.576	9,951
3.	ZMIF preoblikovan u Kristal invest fond, ad Banja Luka	930.513	9,189
4.	Fond za restituciju RS, ad Banja Luka	503.784	4,975
5.	Polara invest fond, ad Banja Luka	398.865	3,939
6.	Raiffeizen bank,d .d. BiH-kastodi	136.230	1,345
7.	ZAIF preoblikovan u BLB-profit, ad Banja Luka	134.568	1,329
8.	Ostali akcionari (654)	463.798	4,581
	UKUPNO	10.125.725	100%

Napomena revizora

Preduzeće je u obrazcu Izvještaj o promjenama u kapitalu iznos dobiti od 288.621 KM (AOP 908) i gubitak od 144.420 KM (AOP 919) unijelo u kolonu 3, a ne u kolonu 7 gdje se iskazuje iznos dobitka / gubitka izvještajne godine, što ne mijenja ukupan kapital ali poziciju u obrascu da tako da je akcijski akpital i pozicija dobitka/gubitka iskazan u neodgovarajućem iznosu. Dobit je u glavnoj knjizi ispravno evidentirana, a isto tako je ispravno iskazana i u obrascu bilansa stanja.

NAPOMENA broj: 8 – Ostala dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

Na ovoj poziciji evidentirana su sredstva koja su po bilansu pripajanja sa Aerodromom Trebinje donesena sa istih pozicija a nastala su od doznaka Vlade.

NAPOMENA broj: 9 –Dugoročni krediti

Društvu je odobren Zajam od Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a.d Banjaluka kojom upravlja Investiciono razvojna banka Republike Srpske a.d. Banjaluka u iznosu 7.000.000 KM, koji je u cijelosti iskorišten, u smislu nabavki sredstava ili dobijanja sredstava na žiro-račun.

NAPOMENA broj: 10 - Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

Obaveze se procjenjuju u visini nominalne vrijednosti proistekle iz odgovarajućih finansijskih transakcija, a na osnovu eksternih isprava koje dokazuju nastanak takve promjene, ili na osnovu internih obračuna, kakvi su obračuni plata, poreza, doprinosa i dr.

Salda tekućih obaveza na dan 31.12.2017. i 2016. godine čine:

OBAVEZA	31.12.2017.	31.12.2016.
Primljeni avansi	48.395	48.395
Obaveze prema povezanim pl.	2.676	
Obaveze prema dobavljačima	86.518	415.469
Obaveze za zarade i naknade	73.592	82.575
Druge obaveze	14.598	15.331
Obaveze za ost.poreze i doprin.	5.131	7.172
UKUPNO	230.910	568.642

Obaveze prema dobavljačima priznaju se na osnovu prodate robe i izvršenih usluga prema dokumentaciji koja potvrđuje nastalu poslovnu promjenu.

Na računu obaveza za zarade i naknade iskazan je iznos od 73.592 KM i sastoji se od obaveza za bruto plate, naknada za ogrjev sa pripadajućim porezima i doprinosima.

Druge obaveze su obaveze za neisplaćene neto naknade članovima NO i Odbora za reviziju, ugovore o dijelu, te druge obaveze evidentirane u iznosu od 14.598 KM.

Na grupi konta 48 - Obaveze za ostale poreze i doprinose iskazan je iznos od 5.131 KM koji se sastoji iz niza manjih obaveza, kao što su obaveze za razne naknade i doprinosi čiji je osnov broj radnika (vodoprivredna naknada) ili ukupan prihod (protivpožarna i naknada za šume) utvrđene po završnom računu, te obaveze po osnovu poreza i doprinosa po ugovorima o djelu kao i porezi i doprinosi na primanja članova NO i Odbora za reviziju.

NAPOMENA broj: 11 – Pasivna vremenska razgraničenja

Saldo od 2.220.579 KM uglavnom se odnosi na razgraničeni prihod po osnovu donacije Vlade u iznosu 3.000.000 KM, umanjenog za iznos od 825.000 KM koji je prenesen na prihode za deset godina (godišnje po 75.000 KM) kao iznos koji je neophodan za sučeljavanje sa povezanim troškovima, tako da je trenutno stanje ove stavke 2.175.000 KM. Preostali iznos od 45.579 KM odnosi se na ostala razgraničenja.

MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći, nalažu da se donacija ne može priznati dok se ne primi. Istim standardom je određeno da se državne donacije priznaju kao prihod u toku perioda neophodnog za sučeljavanje sa povezanim troškovima koje je potrebno sistemski pokriti iz tog prihoda. Državne donacije se ne odobravaju direktno u korist interesa akcionara. Društvo je o prethodno navedenom donijelo odluku da se ova sredstva vode kao odložen-razgraničen prihod. Takođe je ovim standardom određeno da se trebaju usvojiti računovodstvene politike za državne donacije, uključujući i usvojene metode prikazivanja u finansijskim izvještajima i da se iste trebaju objaviti.

6.2. Napomene uz Bilans uspjeha

NAPOMENA broj: 12 - Poslovni prihod-prihod od prodaje

Kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji i MRS, prihodi se saglasno obračunskoj osnovi priznaju kada je poslovna promjena nastala i kada su iskazani u knjigovodstvenoj ispravi (fakturi), nezavisno od vremena naplate (fakturisana realizacija). Prihode u 2017. godini čine prihodi od prodaje robe u

iznosu 381.955 KM i prihodi od prodaje usluga na domaćem i stranom tržištu u iznosu 227.709 KM. U prihodima od prodaje robe dominira prodaja goriva u iznosu 330.045 KM, dok se ostali dio prihoda odnosi na prodaju robe na malo u kiosku i bifeu, te prodaje tečnosti za odležavanje. Drugi dio prihoda u iznosu od 227.709 KM se odnosi na prihode od aerodromskih taksa i usluga.

VRSTA PRIHODA	2017.	2016.
Prihodi od prodaje roba	381.955	310.696
Prihodi od prodaje usluga	227.709	670.366
UKUPNO	609.664	981.062

NAPOMENA broj: 13 – Ostali poslovni prihodi

Na poziciji Ostali poslovni prihodi nalazi se iznos od 1.645.900 KM a najveći dio ovih prihoda (1.528.695 KM) se odnosi na prihode od subvencija koje Vlada RS –Ministarstvo saobraćaja dodjeljuje Preduzeću u vidu grantova.

Na ovoj poziciji je i razgraničen prihod u iznosu 75.000 KM koji predstavlja prihod koji je povezan sa donacijom Vlade RS. Iznos ovih prihoda jednak je visini amortizacije objekta za koji je donacija namjenjena (75.000 KM).

Ostali iznos od 42.205 KM predstavlja prihod od zakupnine objekata, košenja trave, prihod od Fonda zdravstvenog osiguranja za naknadu bolovanja, naknade od Fonda za zapošljavanje i dr.

NAPOMENA broj: 14 i 15 – Finansijski i ostali prihodi

VRSTA PRIHODA	2017.	2016.
Finansijski prihodi	1.957	1.453
Ostali prihodi	3.054	45.759
UKUPNO	5.011	47.212

Finansijski prihodi su prihodi od kamata na deponovana novčana sredstva kod banaka, a ostali prihodi su uglavnom prihodi od smanjenja obaveza.

NAPOMENA broj : 16 – Nabavna vrijednost prodate robe

Nabavna vrijednost prodate robe na malo iznosi 254.113 KM i sastoji se iz sledećeg:

Redni broj	O P I S	2017	2016
1	Prodata roba na malo - kiosk i bife	30.425	31.729
2	Nabavna vrijednost prod. goriva	220.759	207.445
3	Nab.vrijed. prodate teč. za odleđ.i pjen.	2.929	5.375
	UKUPNO	254.113	244.549

Knjiženje na ovim kontima se vrši zaduženjem konta grupe 50, uz odobrenje na pozicijama na kojima se vodi roba u trgovinama na malo (grupa k. 13).

Terećenje se vrši po obračunima za prodajnu cijenu uz korekcije za razliku u cijeni i realizovani porez na dodatnu vrijednost.

NAPOMENA broj: 17 - Troškovi materijala i energije

Troškovi materijala i energije iskazani u bilansu uspjeha za 2017. godinu iznosili su 116.380 KM, a sačinjavaju ih:

Red. br.	O P I S	2017	2016
1	Pomoćni materijal i materijal za održavanje	43.315	32.523
2	Utrošena energija	73.065	95.536
	UKUPNO	116.380	128.059

NAPOMENA broj: 17 - Troškovi bruto zarada i naknada

Troškove zarada zaposlenih čine:

- iznos bruto zarada zaposlenih koji je obračunat u skladu sa pojedinačnim, kolektivnim i opštim ugovorom o radu,
- iznos bruto naknada ličnih primanja zaposlenih obračunat u skladu sa zakonom o radu i drugim propisima, te ugovoru o zapošljavanju (naknade za korišćenje godišnjeg odmora, bolovanja, praznika, regres za godišnji odmor i dr.)

- ostali lični rashodi u skladu sa zakonom, ugovorima i odlukama Skupštine Preduzeća (naknade po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, naknade članovima NO, skupštine i dr.).

Struktura ovih rashoda koji su teretili troškove zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja je sljedeća:

Red.br.	O P I S	2017	2016
1	Troškovi bruto zarada i naknada	924.186	909.468
2	Ostali lični rashodi	288.621	385.031
	UKUPNO	1.212.807	1.294.499

Troškovi bruto plata, naknada zarada zaposlenih i ostalih ličnih primanja, kao i primanja koja su isplaćena po posebnim angažmanima (privremeni i povremeni poslovi), te isplata na osnovu odluka skupštine (naknade članovima NO i dr.), priznati su u iznosu 1.212.807 KM. Troškovi naknada kao što su dnevnice, troškovi prevoza na službenom putu, troškovi prevoza sa posla i na posao i druge naknade knjiže se na računima grupe 52 - Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda.

Prema MRS 24 paragrafu 9. (d) povezanim stranama sa pravnim licem smatraju se ključni rukovodioci, (e) član porodice bilo ključnog rukovodioca ili lica koje ima kontrolu u pravnom licu.

Paragrafom 16 ovog standarda od pravnih lica se traži da objave naknade ključnim rukovodiocima u ukupnom iznosu i za svaku od ovih kategorija:

- kratkoročne naknade zaposlenima;
- naknade nakon penzionisanja;
- ostale dugoročne naknade;
- naknade za prekid radnog odnosa i
- naknade iz vlastitog kapitala.

NAPOMENA broj: 18 - Troškovi amortizacije

O troškovima amortizacije već je obrazloženo u noti broj 1 i 2 uz bilans stanja. Priznavanje ispravke vrijednosti stalne imovine, opreme i inventara vrši se u skladu sa Računovodstvenim politikama Društva i propisima Republike Srpske.

NAPOMENA broj: 19 - Ostali poslovni rashodi

Ove rashode čine:

Red.br.	VRSTA RASHODA	2017.	2016.
1	2	3	4
1	TT troškovi i dr. transportni troškovi	71.223	138.518
2	Troškovi usluga održavanja	33.302	16.990
3	Troškovi reklame i propagande	2.206	4.114
4	Zakup poslovnog prostora	0	7.826
5	Komunalne i ostale uluge	92.292	46.596
6	Troškovi neproizvodnih usluga	35.316	71.528
7	Troškovi reprezentacije	13.683	15.826
8	Troškovi premije osiguranja	3.141	5.330
9	Troškovi platnog prometa	6.161	6.481
10	Troškovi članarina, poreza, doprinosa i taksa	20.734	109.997
	UKUPNO :	278.058	423.206

Troškovi proizvodnih i drugih usluga priznaju se na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene isprave koja potvrđuje nastali poslovni događaj (fakture, otpremnice, ugovora, knjižnog terećenja i sl.).

Priznavanje troškova poreza izvršeno je u skladu sa zakonima koji uređuju posebnu vodoprivrednu naknadu, naknadu za opštekorisna dejstva šuma, takse i druge naknade koje terete ukupan prihod poreskih obveznika.

NAPOMENA broj: 20 i 21 – Finansijski i ostali rashodi

Društvo je na poziciji finansijskih rashoda iskazalo iznos od 210.611 KM a čine ga rashodi kamata, te negativne kursne razlike. Rashodi kamata su uglavnom nastali za plaćene kamate po uzetom kreditu, kao i druga plaćanja zateznih kamata.

Ostali rashodi u iznosu 81.166 KM, su rashodi koji su nastali po odluci nadležnih organa, po osnovu otpisa raznih potraživanja i otpisa materijala i rezervnih dijelova, troškova sudskih sporova, kao i drugi rashodi.

NAPOMENA broj: 22 – Dobitak (gubitak) prije oporezivanja

Poslovni gubitak u bilansu uspjeha od 144.420 KM utvrđen je kao razlika između ukupnog prihoda (iznos od 2.261.009 KM) i ukupnih rashoda (2.405.429 KM).

7. SUDSKI SPOROVİ

Društvo su tužila dva fonda, Zif Polara Invest fond a.d. Banjaluka, (vrijednost spora je 215.387,10 KM), i Zif Kristal Invest fond a.d. Banjaluka

(vrijednost spora je 506.571,28 KM). Po ocjeni Društva, ishodi sporova su neizvjesni.

Društvo u ovim slučajevima nije izvršilo rezervisanje troškova za potencijalne gubitke.

Radni sporovi - Društvo je tužena strana od dva radnika sa ukupnim iznosom od 7.500 KM, a po ocjeni Društva ishod sporova je neizvjestan.

Aktivnih sudskih sporova-sporova po tužbi Društva nema.

8. NAKNADNI DOGAĐAJI

Izjašnjavanje revizora o naknadnim događajima koji su mogli eventualno uticati na izvršena objelodanjivanja u finansijskim izvještajima preduzeća za revidirani period poslovanja nije neophodno niti može uticati na revizorsko mišljenje o tim objelodanjivanjima. U tom smislu, bilo kakve izmjene u objelodanjenim podacima u finansijskim izvještajima prouzrokovane eventualnim naknadnim događajima moraju se provesti u tekućem obračunskom periodu, na jedan od načina propisanih Računovodstvenim standardom br. 8.

Pregledom računovodstvenih dokumenata koje je revizor izvršio u razumnoj mjeri, a odnose se na poslovanje Preduzeća u periodu januar-april 2018. godine, razumijevanjem informacija prikupljenih u razgovorima obavljenim sa upravom i zaposlenim licem angažovanom u službi računovodstva u vezi sa bitnijim aspektima poslovanja, revizor je stekao razumno uvjerenje da poslovni događaji nakon dana bilansiranja pa do dana izdavanja revizorskog mišljenja nisu proizveli materijalno značajne pozitivne / negativne efekte na ukupno poslovanje i ostvarenje poslovnih rezultata Preduzeća.

9. STALNOST POSLOVANJA

U skladu sa Međunarodnim standardom revizije u kojem se razmatra načelo stalnosti, prilikom planiranja i izvršavanja postupaka revizije i ocjene dobijenih rezultata, revizor treba razmotriti ispravnost pretpostavke o načelu stalnosti poslovanja pravnog lica na osnovu kojeg su sastavljeni finansijski izvještaji.

U poslovanju za 2017. godinu Društvo iskazuje određeno smanjenje poslovnih prihoda u odnosu na 2016. godinu. Više od 50 % prihoda Društva čine doznake Vlade RS kroz grantove. Poslovanje Društva u velikoj mjeri zavisi od redovnih uplata odobrenog granta Vlade, a kumulirani gubici iz ranijih godina čine polovinu kapitala i mogu dovesti do ugrožavanja načela stalnosti poslovanja.

10. PORESKI RIZICI

Poreski sistem Republike Srpske i Bosne i Hercegovine uređen je na osnovu principa da se indirektni porezi (carina, akciza, PDV i putarine) uređuju na

nivou BiH, dok se svi ostali porezi (porez na dobit, dohodak građana, imovinu, takse, naknade), kao i doprinosi socijalnog osiguranja, uvode na entitetskom nivou. Za poreske obveznike veliki problem predstavlja česta izmjena zakona kao i podzakonskih akata koji uređuju oblast poreza, za razliku od većine razvijenijih tržišnih privreda koje imaju stabilan poreski sistem.

Kada je praktična primjena poreskih zakona u pitanju često postoje razlike u mišljenju između pojedinih nadležnih državnih organa vezano za pravnu interpretaciju pojedinih zakonskih odredbi. Ove pojave mogu dovesti do neizvjesnosti. U nekim slučajevima po istom poreskom pitanju se javlja zakonska nadležnost više inspekcijskih organa (npr. spoljotrgovinski promet, pitanja carina i devizne kontrole).

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti preduzeća mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat drugačijeg tumačenja i primjene zakona od strane uprave u odnosu na inspekcijske organe, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i preduzeću može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata.

U skladu sa Zakonom o poreskom postupku Republike Srpske i Zakonom o indirektnom oporezivanju BiH, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajno viši od onog u zemljama sa stabilnim i razvijenijim poreskim sistemom.